

"ניתוחי פזילה - לא לילדים בלבד"

ד"ר ענת בכר צפורי | צילום: גלית יאיר פוד

במבט קדימה - הוא חוזר להרגיש בנוח ולצאת מהבית. לראובנו, הרבה מטופלים ואף אנשי מקצוע חושבים שלא ניתן לתקן פזילות במבוגרים ובעיקר פזילות ילדות שלא נותחו או שנותחו חוזרו. יתרה מכך, לא פעם מוצע למטופלים עם פזילות להרכיב משקפים עם תיקון פריזמתי. מדובר במשקפיים עבים ויקרים שיוצרים עיוות בשדה הראיה ומאפשרים שיפור חלקי ולא בהכרח איכותי של כפל ראיה. המעבר לאחר נ"י תוח ממשקפיים עם תיקון פריזמתי למשקפיים רגילים משפר את איכות החיים של המטופלים במידה ניכרת. כיום, בשילוב של ניתוחי פזילה, הורקות בוטוקס, שימוש בתפרים מתכווננים (adjustable sutures) אנו מצליחים לטפל בצורה משביעת רצון בפזילות גדולות ומורכבות. טכניקות חדשות של MICROSURGERY מאפשרות לנו לתקן גם פזילות קטנות יחסית, שעד לא מזמן נחשבו כלא מתאימות לטיפול ניתוחי ותוקנו עם משקפים פריזמטיים בלבד.

ד"ר דפנה מיצד-קורש היא מנהלת היחידה למחלות עיניים לילדים ולפזילה, המרכז הרפואי תל-אביב. ד"ר ענת בכר צפורי היא רופאה בכירה ביחידת עיניים ילדים ופזילה וביחידת הנייד-אופתלמולוגיה המרכז הרפואי תל-אביב.

ד"ר דפנה מיצד-קורש | צילום: גלית יאיר פוד

די. לאחר הניתוח עין שמאל התישרה, כפל הראיה נעלם, שדה הראיה וחדות הראיה השתפרו ורועי חוזר לעסוק בפעילות ספורטיבית.

לא מאוחר לתקן פזילה

השיפור בתוחלת החיים ובבריאות הביא לכך שהגיל השלישי מאופיין בתרבות פנאי וביילוי מפור תחת. ולכן גם בגיל זה לא כדאי להתפשר על איכות הראיה ואיכות החיים ולחשוש מניתוחי תיקון פזילה. לאחרונה נותחה אצלנו אישה בת 75, בריאה ונמרצת שנהנית לטייל ולקרוא. היא החלה סובלת מכפל ראיה לפני 5 שנים על רקע הסטה הדרגתית של שרירי העין ממקומם בשל קוצר ראיה מאד גבוה. בניתוח, השרירים הוחזרו למקום הנכון והיא מספרת שאחרי שנים בהן סבלה מהעיניים, התחושה כעת היא ש"שכחה" שיש לה עיניים. הן עושות את העבודה בלי שהיא תרגיש מאמץ ואי נוחות. מטופל נוסף שמחלת כלושת התריס גרמה לו לכלט עיניים קיצוני מלווה בהגבלה קשה בתנועות העיניים, סבל במשך שנים מפגיעה ביכולת לקרוא, לצפות בטלוויזיה ואף ללכת בבטחה ברחוב. לאחר שעבר סדרת ניתוחים לתיקון מנח גלגלי העיניים בארובות ויישור העיניים

יחידת עיניים לילדים ולפזילה במרכז הרפואי איכילוב מטפלת במבוגרים רבים הסובלים מפזילות, חלקן ממושכות ואחרות חדשות הנובעות ממחלות ומתאונות

ד"ר דפנה מיצד-קורש וד"ר ענת בכר צפורי

סובלים מפזילות ומתייחסים אליהן כאל גזירת גורל. פזילות שהופיעו בגיל המבוגר ולא בילדות, עלולות להסב סבל רב ולפגוע קשות באיכות החיים. בנוסף, להפרעה הפסיכוסוציאלית הנגרמת מהשינוי במראה החיצוני, פזילה בגיל מבוגר גורמת לכפל ראיה המקשה על התפקוד היומיומי - ירידה במדרגות, נהיגה, צפייה בטלוויזיה ועשויה לגרום להסתגרות בבית ואף לנפילות. פזילות ישנות, שהופיעו לראשונה בילדות לא גורמות לכפל ראיה, אך פעמים רבות גורמות להפרעה ביצירת קשר עין, בושה פגיעה בביטחון העצמי ורכרוך בשל ההפרעה במראה החיצוני. הגורמים לפזילות בגיל מבוגר מגוונים ודורשים אבחון קפדני. גורמים אפשריים הם שיתוק של שרירים על רקע אירועים מוחיים, מחלות אימוניות,

יובל, תלמיד מצטיין ומוכשר עמד לסיים את לימודיו בתיכון, כשלפתע החל לסבול מסחרחורות וכאבי ראש. לאחר ביצוע הרמיה, יובל אובחן עם גידול בגומה האחורית במח. בניתוח מורכב הוסר הגידול בשלמותו ביחידה לניורוכירורגיה באיכילוב והטיפול הושלם עם הקרנות וקורסים כימותרפיים. בסיום התהליך נראה שיוכל "ניצח" את הסרטן והוא יכול לחזור לשגרה, אך למרבה הצער הוא נותר עם פזילה שגרמה לו לכפל ראיה קבוע וטורדני, שניתן היה להיגבר עליו רק עם זכוכית חלבית שכיסתה עין אחת. הוא הגיע ליחידת עיניים ילדים ופזילה, מיואש מהפגיעה באיכות החיים ומהמראה החיצוני שלו.

יובל, מטופל עם פזילה על רקע ניורואוקולוגי. בתמונה העליונה - מרכיב משקפיים עם זכוכית חלבית בשל כפל ראיה קבוע לפני הניתוח. בתמונה התחתונה - אחרי הניתוח - כפל הראיה חלף

גידולים וניתוחי הסרת גידולים מהמות. חבלות לפני (פציעות ספורט או תאונות דרכים), ושינויים כרוניים במבנה ארובות העיניים על רקע של קוצר ראיה מאד גבוה או מחלת כלושת התריס הגורמת לכלט עיניים ופזילה חמורה.

דוגמה הרואית לטיפול בשיתוק חמור היא הסיי פוד של רועי, בחור בן 40, פעלתן ואמיץ חובב ספורט אקסטרים, שעבר בניקוי חלונות בניינים בסנפלינג. לפני כשלוש שנים, רועי נפל מגובה של כ-7 קומות ולאחר התאוששות מפגיעה רב מערכתית קשה מאד ושיקום ארוך נותר עם פגיעה עצבית קשה בשתי העיניים כך שהן התקבעו פנימה לכיוון האף. הפגיעה גרמה להפרעה לראיה ולשדה הראיה. רועי עבר ניתוח לתיקון הפזילה בעין שמאל. השריר שמושך את העין פנימה נותק ושרירים שמשמשים למבטים מעלה ומטה הוסתו כדי לתפקד במשיכת העין לכיוון הנגי

בחולים ניורו-אונקולוגים הפזילות העצביות עלולות להיות מורכבות ולערב מספר מנגנונים ביניהם: פגיעה ישירה לעצבים האחראים לפעילות השרירים של העין, פגיעה במנגנוני שליטה מורכבים יותר שמוסיפים תים את כיווני המבט, ואף נזק למסלולי הראיה. בזכות הערכה קפדנית אובחנה פגיעה עצבית שגרמה לכפל ראיה ולתחושה שהעולם מוטא על צידו. יובל נותחה וכחצי שנה אחרי הניתוח הוא אינו סובל עוד מכפל ראיה ולא זקוק לרטייה. הוא התנדב לצה"ל וכעת מתמודד עם קורס תכנות יוקרתי.

השפעת הפזילה על איכות החיים של הסובלים ממנה

יחידת העיניים לילדים ולפזילה באיכילוב מרכזת את האבחון והטיפול בכעיות עיניים בילדים וכן טיפול בפזילה בכל גיל, שכן, לא מעט אנשים מבוגרים

רועי, מטופל שעבר ניתוח לתיקון פזילה על רקע שיתוק בשל חבלה חמורה. תמונה עליונה - לפני הניתוח של עין שמאל. תמונה תחתונה - אחרי הניתוח של עין שמאל | צילומים: גלית יאיר פוד